

Közgyűlés Karcagon

A karcagi Lovagi Udvarban tartotta közgyűlését a Kunszövetség. A megjelenteket F. Kovács Sándor országgyűlési képviselő, a Kunszövetség elnöke köszöntötte.

A napirendek előtt egyperces néma felállással emlékeztek meg a közelmúltban elhunyt dr. Hegedűs Pál mezőberényi, Szendrey Zoltán karcagi, Márki Kálmán túrkevei és Molnár Ferenc karcagi egyesületi tagjaikról.

A Kunszövetség 2021-ben végzett munkájáról F. Kovács Sándor számolt be. Februárban Györffy István néprajzkutató és Mándoky Kongur István turkológus karcagi emlékműveinél, születésük évfordulója alkalmából koszorút helyeztek el az egyesület képviselői.

Március 15-én, az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emlékére Karcagon, a Petőfi szobornál és a Millenniumi Emlékparkban, május 6-án, a Jászkun Redemptio Emléknapján a redemptios emlékharangnál koszorúztak. Májusban a karcagi születésű Fabriczy Kovács Mihály, a charlestoni csatában hősi halált halt huszárezredes emlékére állított domborművéinél koszorúztak a Kunszövetség képviselői, szeptember 11-én, Berekfürdőben ünnepélyes keretek között iktatták be Györfi Lajos nagykunkapitányt. Szeptemberben a Szentmiklósi Napok rendezvénysorozat birkaferőző versenyére különdíjat ajánlottak fel. Október 6-án, a Nemzeti Gyásznapon, a karcagi Millenniumi Parkban található emlékműnél az egyesület képviselői koszorút helyeztek el, tisztelegve az Aradi vértanúk emléke előtt.

Az elnöki beszámoló után a 2021. évi gazdálkodásról Kun Csaba Felügyelő Bizottsági elnök tájékoztatta a tagokat, majd az idei évi pénzügyi tervet ismertette, amit a jelenlévők szintén elfogadtak. A 2022. évi programról az elnök adott tájékoztatót. A nemzeti ünnepeken és emléknapokon koszorúznak idén is, Kisújszálláson, a Horváth tanyán megrendezett Horváth György emeritus nagykunkapitány emléknapján, síremlékének avatásán koszorúznak az elnökség tagjai. Védnökséget vállalnak és díjat ajánlanak fel 2022-ben is hagyományörző eseményeken, gasztronómiai fesztiválokon, mint a Karcagi Birkaferőző Fesztivál, a Szentmiklósi Napok, a Kun Hagyományok Napja, az I. Karcagi Huszártalálkozó.

A Szakmai Tanácsadó Testület által javasolt és kidolgozott pályázati felhívást tesznek közzé a Kis- és Nagykunok településeinek élő diákok számára a kunok történelmével kapcsolatos témákban. Virágh Gedeon huszár ezredes halálának 150. évfordulóján koszorúzással emlékeznek. Anyagilag támogatják a Kézműves Örökség Egyesület szervezésében Kisújszálláson megrendezésre kerülő „A nagykunok szücszímzéseinek felhasználásának lehetőségei: konferenciát, tervező- és alkotótábort - sorolta az elnök.

Dr. Barna Gábor a kunszentmártoni tervezett rendezvényekről és megjelent könyvekről, dr. Örsi Julianna pedig az általa szerkesztett Jászkunok kötetéről tájékoztatta a tagokat. Bácsfeketehegyről érkezett Kórizs József, aki az ottani Kunszövetségről és hagyományápolásról szólt. Az egyesület elnöksége hagyományörző tevékenysége elismerésül - a fiatalon elhunyt alapító tagjuk emlékére alapított Sudár István- emlékdíjat Hunyiné dr. Domokos Emőke kunszentmiklósi íjász részére adományozta. A történelmi íjász sportág négyszeres világbajnoka és kétszeres Európa bajnoka jelenleg Törökországban Világbajnokságon versenyez, így Lesi Árpád elnökségi tagtól később veszi át az elismerést.

Közgyűlés Karcagon

Az egyesület több tagja kapott elismerést az elmúlt időszakban, őket itt is köszöntötték. Dr. Barna Gábor professzor Frankói Vilmos-díj elismerésben, Jászkunságért Oklevél elismerésben részesült dr. Bartha Júlia etnográfus, dr. Fazekas Sándor országgyűlési képviselő, az egyesület tiszteletbeli elnöke és F. Kovács Sándor országgyűlési képviselő, az egyesület elnöke. Ezt követően az egyesületet támogatókat köszöntötte ajándékkal az elnök.

Díjazott tagjaink

*Varga Mihály pénzügyminiszter Jász-Nagykun-Szolnok Megye Díszpolgára címet vett át Hubai Imre elnöktől
Orvos-Tóth Endre Sándor, a karcagi huszárbandérium strázsamestere J-N-Sz Megye Európa Díjban részesült
Elek Eszter, a Karcag Testvérvárosaiért Alapítvány elnöke Karcagért Emlékérmeket vett át
Csikos Sándor Kossuth-díjas színművészt Karcagon is köszöntötték
Hunyiné dr. Domokos Emőke kunszentmiklósi íjász Sudár István- emlékdíjat kapott, amit Lesi Árpád adott át*

Kun kapu kiállítás

A berekfürdői Bod László Művelődési Házban dr. S Kovács Ilona etnográfus, a Nagykunsági Népművészek Egyesületének elnöke nyitotta meg szeptember 2.-án a Kun kapu kiállítást, amelyen jeles kunsági fafaragók, népművészek munkái láthatóak.

Karcagon a 19. század utolsó harmadában a vésett díszű fedeles „kunkapu”, a faragott nagykapu oszlopok sok helyen megtalálhatóak voltak, ma már csak elvétve látni ilyet. Nagyon fontos, hogy minél több új kun kapu legyen, hiszen a 1990-es években ezek elfogytak. Győrfi Sándor Kossuth-díjas szobrászművész a főtéren álló Németh Gyula szobránál lévő bronzba öntött kun kapu inspirálta az építetőket, azóta születtek új kapuk Karcagon. Dr. S Kovács Ilona Kun kapuk című kötetében nemcsak a kapuk eredetéről ír, hanem rajzokat, fotókat is közöl. Ezek alapján kezdték el az egyesület fafaragói elkészíteni a "makett" kun kapukat a jellegzetes mintákkal. Ezek mellett a kiállításon, láthatók fotók a régi kapukról, valamint mézeskalácsból és kerámiából készült kapu is, az egyesület alkotó művészei által.

(de)

Lovas-gyalogos haditorna bemutatók

Az Eurázsiai Összefogásért Alapítvány hagyományörző fesztivált rendezett a Magyar Állam évszázadai címmel július 29. - 31. között Kunszentmiklóson.

A fesztivál keretében a magyar történelem egy-egy meghatározó eseményét idézték meg a katonai hagyományörzés, ismeretterjesztő előadások, kulturális előadások és interaktív kézműves-foglalkozások segítségével.

- A program célja, hogy a látványos bemutatók, előadások átélhetővé tegyék a látogatók számára a magyar állam évszázadainak egy-egy jelentősebb eseményét—foglalta össze a fesztivál jelentőségét Bencze István, az Eurázsiai Összefogásért Alapítvány elnöke. A három nap alatt az avar- és honfoglalás kori, kereszties, kun, végvári, 1848/49-es katonai lovas és gyalogos hagyományörzők idézték meg a magyar állam egy-egy sorsdöntő eseményét korhű viseletben és fegyverekkel. Neparáczi Endre, a Turul nemzetség és a honfoglalók legfrissebb archeogenetikai kutatásait ismertette, Horváth Ciprián a honfoglalás kori viseletről, Hidán Csaba a honfoglalók fegyvereiről, harcmodoráról, életmódjáról, valamint Makoldi Miklós az ősi lovas népek és a magyarok kapcsolatáról tartott előadást. Az Anda Lovasharc az avarkort idézte meg lovasbemutatójával, az Onogúr Hagyományörző Egyesület lovasai a honfoglalás korát.

Bódi Szabolcs Kun László királyunkról és Kun Miklósról tartott előadást. A muhi csata emléket a kun hagyományörző Iloncsuk Szabadcsapat, valamint a Milites Christi kereszties lovagok haditorna-bemutatója idézte meg.

Az Őrizz meg minden csepp vizet a Kárpát-medencében elnevezésű programban felhívták a figyelmet a Kárpát-medence vízkészletének tragikusan gyors fogyására, és ismertették azokat a módszereket, amelyekkel magánszemélyek, családok hozzájárulhatnak a folyamat lassításához.

A Bakonyi Poroszkálók Vitézek a végeken címmel haditorna bemutatója mellett volt agarász bemutató is, a fesztivált a kecskeméti huszárok bemutatója zárta.

Mozgalmas éve volt a Pusztai Róka lovas csapatnak 2022

Világunk nagyfokú változásaival szemben, lovas csapatunk, a Pusztai Róka Nomád Hagyományőrző Egyesület igyekszik megmaradni az őseinktől örökölt hagyományoknál. Egyesületünk 2022-ben is ebben a szellemben működött. Számos országos jelentőségű hagyományőrző rendezvényen voltunk jelen, ahol lovas nomád bemutatókkal szemléltettük eleink lovas harci kultúráját. Ezek a rendezvények mindig lehetőséget adnak hasonló csapatokkal

és hagyományokat életető barátainkkal való találkozásokra is. Lovasainkkal és lovainkkal több, mint húsz helyszínen jártunk Győrtől Nyíregyháza-Sóstóig, Tahitótfalutól Bugacig.

Januárban lehetőségünk volt szerepelni a Nemzetközi Cirkusz Fesztiválon a Fővárosi Nagycirkuszban, ahol történelmi hagyományainkat jelenítettük meg lovainkkal a honfoglalás korától az 1848-49-es forradalom és szabadságharcig. Lovas bemutatókkal szerepeltünk a kisújszállási Nagykun Huszártalálkón, a Turán Viadalon Csemőn, az Alföldi Állattenyésztési Napokon Hódmezővásárhelyen, Lovas majálison Pomázon, a hajdúszoboszlói, a jászkiséri és a hortobágyi lovas napon. Felléptünk Kunhegyesen, a Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem rendezvényen, Kővágóörsön a Kőfeszt-en, Zalaszántón a Puszták Népe Viadalon, Berekfürdőn a települési napon, Nyíregyházán, a Sóstói Pásztorforgatagon, s Kócsújfalu mellett a Kaparó csárda ünnepségén. Európa legnagyobb hagyományőrző seregszemléjén, a bugaci Kurultájon is ott voltunk tizenkét lovassal, de kaptunk lovas színházi szereplésre is meghívást Győrbe, a History című produkcióba. Csapatunkkal ott voltunk a Nemzeti Vágtán is, illetve az 1242 - A Nyugat Kapujában című film forgatásán Szilvásváradon.

Megtartottuk a Lovasnomád Életmód Táborunkat, ahol őseink kultúrájával ismerkedhettek meg a fiatalok, de a a Kecskeri-pusztai tanyán fogadtunk több helyi óvodás, iskolás és nyugdíjas csoportot is. Lovas csapatot indítottunk a Tahitótfaluban megrendezésre kerülő Nemzetközi Kőböre Bajnokságon is. 2022-ben egyesületünk számára az egyik legfontosabb esemény a karcagi Kecskeri-pusztán megrendezett saját rendezvényünk, a Kun Hagyományok Napja volt, ahol sok hasonló gondolkodású látogatóval és vendéggel közösen élhettük át nagyszerű hagyományainkat. Volt itt lovas harci bemutató, megszem-

Mozgalmas éve volt a Pusztai Róka lovas csapatnak 2022

lélhette a közönség a berendezett jurttákat, részesei lehettek ősi kutyáink fajtabemutatójának és itt került megrendezésre a Mudi Fesztivál is.

Bene Sándor

Huszártalálkozó Kisújszálláson

Horváth György nagykunkapitány emléknap és huszártalálkozó volt április 24-én a Horváth-tanyán. A két éve elhunyt kapitány alakját - aki két évtizeddel ezelőtt indította el a Nádor Huszár Bandériumot, a kun viadalokat és a huszár hagyományőrzést - Varga Mihály pénzügyminiszter, Illéssy Ádám emeritus nagykunkapitány és F. Kovács Sándor országgyűlési képviselő, a Kunszövetség elnöke idézte fel. Emlékeztek még rá a galambászok és a huszáregyesületek vezetői is. Sokan nézték meg gólyalábas műsort, a karcagi Pusztai Róka Nomád Hagyományőrző Egyesület lovas harci bemutatóját, de nagy sikert aratott a Nádor Huszárbandérium tagjai által előadott lovas karusszel bemutató is.

A redemptiora emlékeztünk

Mária Terézia 1745. május 6-án Bécsben látta el kézjegyével azt az oklevelet, amely engedélyezte a Jászkunságnak az önmegváltkozást.

Erre a napra emlékeztek a karcagi Millenniumi Emlékmű parkjában, a Jászkun Redemptio Emlékharangjánál.

- Karcag város önkormányzata nevében, nagy szeretettel köszöntöm mindnyájukat, akik fontosnak tartották és eljöttek ma ide, az emlékharanghoz, emlékezni a redemptio emléknapján, annak 277. évfordulóján. 1745. május 6-án Mária Terézia Bécsben aláírta a redemptioról szóló diplomát, amely visszaállította a szabad jászok és kunok örökös kiváltságait, azaz a szabad tisztviselő és lelkészválasztást, a pallós jogot a révtől, vámoktól és a földesúri szolgáltatásoktól való mentességet. A királynő új pecsét használatát is engedélyezte a Jászkun Hármaskerület számára, sőt a diplomában a Hármaskerület főttelepüléseinek megnevezi Jászberény, Karcag-Újszállás és Halas mezővárosokat - mondta beszédében Szepesi Tibor polgármester.

- Itt, Karcagon kötelességünk megemlékezni e jeles napról, hiszen tisztelettel és főhajtással tartozunk elődeinknek, a jászkun városok, területek vezetőinek, egyházi méltóságainak, az országos delegáltaknak, a redemptusok leszármazottainak, az egykori és mai hagyományörzőknek, a jász- és kunkapitányoknak, hiszen nekik köszönhetjük, hogy ma együtt ünnepelhetünk. Kívánom, hogy legyünk méltók az előttünk járt nemzedékek örökségére, és őseink példáján tanulva, az ő lábnyomaikban járva napjainkban is a legfontosabb legyen számunkra, hogy szabadságunkat meg kell védeni, keresztény hitünket és kultúránkat meg kell őrizni - zárta szavait a városvezető, majd megkongatta az emlékharangot, majd az önkormányzat nevében emlék koszorút helyezett el. A Kunszövetség nevében F. Kovács Sándor elnök dr. Pintér Zoltán Árpáddal koszorúzott az emlékharangnál.

Megválasztották a Hármaskerület új főkapitányát

Ván Jenő, emeritus kiskun kapitány lett a Kiskunság, Nagykunság és a Jászság alkotta Hármaskerület új főkapitánya. A beiktatási ceremóniát a szanki Kiskun Emlékhelyen tartották, a Kun, Méz- és Meggyfesztivál keretében.

Sarlós Boldogasszony ünnepnapján, a Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök által celebrált szabadtéri szentmisével kezdődtek a napi programok.

Az egybegyűlteket köszöntötte Varga Ferencné, Szank polgármestere, aki kiemelte, hogy nagyon fontosak az ilyen találkozások. Lezsák Sándor, a térség országgyűlési képviselője „könyvbemutatót” is tartott, azaz felmutatta a Kun képes lexikont, amelynek elkészítésére korábban épp Szankon tett ígéretet.

Az ünnepségen felolvasták Györfi Sándor leköszönő jászkun főkapitány beszámolóját, aki személyesen nem tudott jelen lenni utóda, Ván Jenő beiktatásán. A kiskunfélegyházi kötődésű hármaskerületi főkapitány ünnepélyes esküt tett, hogy a megbízatása alatti három esztendő alatt, továbbra is mindent megtesz a jászkun hagyományokért.

Tapodi Kálmán

Debrecenben mutatkoztak be

November 18-án, a karcagi Györffy István Nagykun Múzeum a Debreceni Egyetem Történelmi Intézetével közösen szervezett tudományos konferenciát a magyar tudomány napja alkalmából, Debrecenbe.

A konferencia előadói egy hat főből álló szervező bizottság meghívásának tettek eleget, amikor a Debreceni Egyetem Karácsony Sándor termében megjelentek. A programon díszvendégként részt vett dr. Fazekas Sándor országgyűlési képviselő, Karcag képviselőjében Szepesi Tibor polgármester és Rózsa Sándor jegyző. A résztvevőket dr. Forisek Péter egyetemi docens és az egyetem oktatási rektor helyettese dr. Bartha Elek egyetemi tanár üdvözölte. Karcag város nevében Szepesi Tibor és dr. Fazekas Sándor mondta el köszöntőjét. Mindketten örömeiket fejezték ki, hogy ennek a kezdeményezésnek az a Karcag városa lehet évek óta a helyszíne, ahol hagyományosan jelentős tudományos kutatások folytak és folynak, elég itt csak olyan jelentős elődök, mint Györffy István, Németh Gyula, Bellon Tibor és mások kutatásaira utalni. Ezt követően a házigazda, dr. Barta Róbert, a Debreceni Egyetem Történelmi Intézetének igazgatója köszöntötte a megjelenteket.

A konferencia délelőtti programjában öt előadás hangzott el, amelyek között hallhattunk a Vigyázó-család és a Tudományos Akadémia kapcsolatáról, illetve a Kádár-korszak alvilági kapcsolatairól is. Dr. Cserenyák László, a Szatmári Múzeum igazgatója Mátészalkáról, „Hollywood bölcsőjéről” szóló előadásából megtudhattuk, hogy a nagy amerikai filmstúdiók közül a Paramount Pictures létrehozója, Adolf Zukor Mátészalkán született. Ugyancsak itt született az a Schwartz Emanuel, akinek fiát a nagyvilág Tony Curtisként ismerte meg. A konferencia délelőtti programja keretében tartotta meg előadását dr. Pintér Zoltán Árpád, a Karcagi Nagykun Református Gimnázium tanára „Egy sajtóbotrány története a két világháború közötti nemzetközi lapok tükrében: kérdések és reflexiók Horthy kormányzó 1923-as karcagi beszéde kapcsán” címmel. Az előadásban részletesen hallhattunk a száz évvel ezelőtti karcagi eseményről, amikor is a kormányzó négy helybelit avatott vitézzé. Az előadás részletesen foglalkozott az akkor elhangzottakkal, amelyek az európai, főképpen a kismant országokban váltottak ki heves, főképpen ellenséges, érzelmeket. Ez a beszéd kezdetben nem volt publikus hazánkban, ám az mégis eljutott a nemzetközi sajtóhoz és váltott ki jelentős ellenérzést.

Délután a konferencia négy szekcióban folytatódott, ahol többek között az Eperjesi Egyetem Magyar Intézete egyetemi docense, rektora, Kónya Péter az első szlovákiai zsidó múzeumról, a karcagi Eliás János, a Debreceni Egyetem hallgatója Benedek László iskolamester és Benedek Mihály Tiszántúli Egyházkerületi főjegyző 19. század eleji levelezéséről szólt. A karcagi Csont István PhD-hallgató „Múzeuminformatikával a Covid ellen” címmel tartott előadást. A konferencia 24 előadása a Györffy István Nagykun Múzeum Nagykunskági Füzetek sorozata következő köteteként 2023-ban megjelennek.

Sajátos kutatás és lexikon a kunokról

Hamarosan eljut az összes kis- és nagykunsági iskolába az a "Kun képes lexikon" amelynek egyik szerkesztője dr. Nagy Molnár Miklós, a karcagi Györffy István Nagykun Múzeum igazgatója volt. Szepesi Gergővel, a Magyar Műhely Közhasznú Alapítvány munkatársával pedig a "Nagykunság Kollégium" kötetet szerkesztette.

- Mészáros Márta, a kiskunfélegyházi múzeum igazgatónöje keresett meg, hogy Lezsák Sándor, a Lakitelki Népfőiskola vezetője, az Országgyűlés alelnöke szeretne készíteni egy lexikont gyerekeknek. A könyv olyan sajátos összefoglaló lett a kunokról, amelyben van történeti fogalommagyarázat, történeti eseménysor, s fogalmak, mint pl. a kunkötés, de olvasható a kun miatyánk is. A végén a Kis-kunság és a Nagy-kunság településeit is megismerhetik a diákok.

- A "Nagykunság Kollégium" is a Lakitelki Népfőiskola közreműködésével jelent meg. Ott már a '90-es évek óta foglalkoznak a Kárpát-medencei magyar értékek feltárásával konferenciák, kiadványok formájában. Ennek keretében szervezték meg a Nagy-kunság Kollégiumot, amely szakmai vezetőjének engem kértek fel - mondta dr. Nagy Molnár Miklós. Két hétig végeztek öt nagykunsági településen helyszíni kutatómunkát egy kérdőív alapján a népfőiskola által felkért civilek a helyi értékekről. Ez egyfajta pillanatfelvétel arról, hogy mit tartanak értéknek a kérdezők a helyi értéktárra építve.

Az Illéssy család kiállítása

Az Illéssy nagykunkapitányok – Portrék és relikviák a 18-19. századból címmel nyílt kiállítás a karcagi Györffy István Nagykun Múzeumban. A kiállítást Illéssy Ádám emeritus nagykunkapitány, a hagyaték egyik gondozója ajánlotta a jelenlévők figyelmébe. A kisújszállási Illéssy család öt tagja is nagykunkapitányi tisztséget viselt a 18-19. század folyamán, életükről gazdag hagyaték együttes maradt fenn személyes iratok, dokumentumok, portrék és relikviák formájában. A karcagi kiállítás portrék és relikviák segítségével kíván betekintést nyújtani a hajdani kapitányok életébe.

Felhívás

Kérjük, hogy 2023-ben is a Kunszövetséget szíveskedjen támogatni személyi jövedelemadója 1%-ának felajánlásával

Adószámunk: 18237106-1-16

Köszönettel: a Kunszövetség elnöksége

Kun Hírmondó * a Kunszövetség hírlevele * Kiadja a Kunszövetség * Felelős szerkesztő: Daróczi Erzsébet
Szerkesztőbizottság: dr. Fazekas Sándor, F. Kovács Sándor, Fejes György, †Horváth György,
Kun Csaba, dr. Mándoki István, Lesi Árpád, Szépe Ferenc, Bene Sándor, Kecze István, †Sudár István
Szerkesztőség címe: 5300 Karcag, Városháza, Kossuth tér 1., tel.: (59) 500-611
web: www.kunszovetseg.hu, e-mail: kunszovetseg@t-online.hu